

Työterveyshuoltopalvelujen yhteiskilpailutus

Kunnanhallitus 05.09.2022 § 162
86/06.00.00/2022

Työnantajan on järjestettävä lakisääteinen ennaltaehkäisevä työterveyshuolto henkilöstölleen (Kela 1 korvattavuus, Työterveyshuoltolaki 1383/2001). Sairaanhoidopalvelujen järjestäminen henkilöstölle on työnantajalle vapaaehtoista (Kela 2 korvattavuus). Polvijärven kunnan henkilöstön työterveyshuoltopalveluihin on kuulunut sekä lakisääteinen ennaltaehkäisevä työterveyshuolto sekä työterveyspainotteinen sairaanhoito, eli Kela 1 ja Kela 2 -korvattavuus.

Polvijärven kunta on ostanut inhouse-periaatteella henkilöstönsä työterveyshuoltopalvelut Siun työterveys Oy:ltä. Siun työterveyden omistaa Siun sote – Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä. Siun työterveys on voinut tuottaa Pohjois-Karjalan kuntien omille henkilöstöille työterveyshuollon palvelut inhouse-periaatteella, koska Pohjois-Karjalan kunnat omistavat kuntayhtymän, joka omistaa Siun työterveyden 100 %:sti, ja kunnilla on yhteisesti valittuja edustajia yhtiön hallituksessa. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen käynnistyessä 1.1.2023 kuntayhtymä lakkautuu, jolloin kuntien välillinen omistajuus Siun työterveyteen päättyy ja inhouse-asema (sidosyksikköasema) ei toteudu. Polvijärven kunnalla on yhä 1.1.2023 lukien lakisääteinen velvollisuus järjestää työterveyshuolto henkilöstölleen.

Pohjois-Karjalan kunnat ovat omistajaohjausneuvotteluissa 27.4.2022 linjanneet omistajien tahtotilana, että Siun soten on kiirehdittävä syksyn 2021 omistajaohjauksessa annetun ohjeistuksen mukaisesti kuntayhtymän omaisuuden myymistä siten, että omaisuuden realisoimiseen liittyvät prosessit on saatu asianmukaisesti loppuun saatettua ennen kuntayhtymän purkautumista ja hyvinvointialueen alkamista. Omistajaohjausneuvotteluissa on nimetty kuntayhtymän omaisuuden realisointiin liittyvänä järjestelynä Siun työterveys Oy:n osakekannan myynti. Kuntayhtymän hallitus päätti 20.6.2022 § 149 tehdä myyntitoimeksiannon BDO Oy:n kanssa. BDO tuottaa Siun sotelle asiantuntijapalveluita Siun työterveys Oy:n osakkeiden ja palveluiden kilpailuttamisprosessissa.

Siun työterveys Oy:n myynti tarkoittaa työterveyshuoltopalvelujen kilpailuttamista ja osakkeiden myyntiä hankintamenettelyssä. Kilpailutus toteutetaan yhteiskilpailutuksena. Kilpailutuksen kokonaisuuteen sisältyy Siun työterveyden nykyisille asiakkaille tuottamat työterveyshuoltopalvelut sekä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevat työterveyspalvelut alueen yrittäjille ja työnantajille.

Osana kilpailutusprosessin valmistelua Siun työterveyden nykyisten työnantaja-asiakkaiden edustajista (Siun sotesta ja kunnista) koostuva laatutyöryhmä on yhteistyössä valmistellut laatukriteerejä työterveyshuoltopalvelujen kilpailutukseen.

Työterveyshuoltopalvelujen laatukriteerit yhteiskilpailutukseen markkinavuoropuhelun ja lausuntokierroksen versiossa pääpiirteittäin:

- Laatukriteeristössä työterveyshuoltopalvelujen ydintä ovat vahvat lakisääteiset ennaltaehkäisevät työterveyshuollon palvelut, joita täydennetään työterveyspainotteisilla sairaanhoidopalveluilla.

Työnantaja-asiakas voi tarkentaa palvelujen laajuutta: tarkennukset sovitaan palveluntuottajan kanssa työnantajan määrittelemällä laajuudella.

- Työterveyshuollon laatukriteereissä otetaan kantaa mm. vaadittuihin työkykyä ja terveyttä edistäviin palveluihin ja käytäntöihin, työterveysyhteistyön muotoihin ja rakenteisiin palveluntuottajan ja työnantaja-asiakkaan välillä sekä raportointiin. Vapaaehtoisten sairaanhoitopalvelujen osalta korostetaan hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisia työterveyspainotteisia yleislääkäritasoisia sairaanhoitopalveluja. Laatukriteereissä otetaan myös kantaa työterveyshuollon palvelujen saavutettavuuteen (vastaanotolle pääsy arkipäivissä) sekä kilpailutettavan kokonaisuuden palveluverkkoon. Laatukriteerit eivät edellytä palveluverkkoa Siun työterveyden palveluverkon nykyisellä laajuudella eivätkä ne edellytä työterveyshuollon toimipistettä mm. Polvijärvellä. Laatukriteereissä läntisellä alueella (Liperissä tai Outokummussa) sijaitseva toimipiste tukisi Polvijärven alueen työnantaja- ja työntekijäasiakkaita. Laatukriteereissä työntekijällä olisi myös mahdollisuus varata vastaanottoaika mistä tahansa palveluntuottajan toimipisteestä sairaanhoidollisten palvelujen (Kela 2) osalta. Lisäksi sähköiset palvelut, kuten etävastaanotto toiminta ja chat-palvelut, tukevat oikea-aikaista työterveyspalvelujen saavutettavuutta. Puhelimitse tai chat-palvelussa tehty hoidon tarpeen arviointi on edellytys sairaanhoidon vastaanoton ajanvaraukseen.
- Laatukriteereissä edellytetään, että laatukriteerien realisoituminen palveluntuottajan toiminnassa ja työterveysyhteistyössä tapahtuu viimeistään 12 kuukauden kuluessa sopimuksen mukaisen toiminnan aloituksesta. Yhteiskilpailutukseen osallistuvat palveluntuottajat vastaavat joko täyttävänsä laatukriteerit tai ei. Osasta kriteereistä vaaditaan liite, esim. prosessikuvaus.
- Palveluntuottajan valinta yhteiskilpailutuksessa tapahtuu kaikki kriteerit täyttävien palveluntuottajien välillä yhtiön osakkeista tarjotun ostohinnan perusteella.

Palveluverkkoa koskevat kriteerit on määritelty mm. seuraavasti:

Työterveyshuollon palvelupisteverkostossa palvelutuotantoon osallistuu työterveyshuollon erikoislääkäri ja /tai työterveyslääkäri, työterveyshoitaja, työterveyspsykologi ja työfysioterapeutti Joensuun lisäksi Nurmeksessa tai Lieksassa, Outokummussa tai Liperissä, Kiteellä, Ilomantsissa ja Juuassa. Kesälomakaudella aukiolot sovitetaan palvelutarpeeseen maakunnan yksiköissä.

Joensuun kantakaupungin alueella sijaitseva toimipiste palvelee koko maakunnan alueen asiakkaita.

Joensuun kantakaupungin alueella sijaitseva toimipiste on avoinna ma-to klo 8-16 ja pe klo 8-15. Joensuun palveluyksikkö tukee Joensuun alueen (Pyhäselkä, Vaarat, Eno) lisäksi Kontiolahden alueen asiakkaita.

Kiteellä sijaitseva toimipiste on avoinna vähintään neljä (4) arkipäivää viikossa, klo 8-16 tai asiakastarpeen mukaan, tukee eteläistä aluetta.

Juuassa sijaitseva toimipiste on avoinna vähintään neljä (4) arkipäivää viikossa, klo 8-16 tai asiakastarpeen mukaan.

Ilomantsissa sijaitseva toimipiste on avoinna vähintään neljä (4) arkipäivää viikossa, klo 8-16 tai asiakastarpeen mukaan.

Nurmeksessa tai Lieksassa sijaitseva toimipiste on avoinna vähintään neljä (4) arkipäivää viikossa, klo 8-16 tai asiakastarpeen mukaan, tukee pohjoisen aluetta.

Outokummussa tai Liperissä sijaitseva toimipiste on avoinna vähintään neljä (4) arkipäivää viikossa, klo 8-16 tai asiakastarpeen mukaan, tukee läntisen aluetta.

Palveluntarjoajan liikkuvat palvelut täydentävät palvelupisteverkostoa esim. työpaikalla tai tilanteeseen soveltuvassa pisteessä toteutettavin määräaikaistarkastuksin, tutkimuksin, rokotuksin.

Muusta toiminnasta (henkilöasiakkaan käytössä olevat työterveyshuollon vastaanottotilat maakunnan alueella) sovitaan tarvittaessa työnantaja-asiakkaan kanssa erikseen.

Työterveyspalvelujen mahdollisesta tuottamisesta alihankintana sovitaan työnantajan kanssa. Lähtokohtaisesti alihankintaa ei sallita perustyöterveyspalvelujen tuottamiseen.

Palveluntarjoaja tuottaa matalan kynnyksen mielenterveyden tuen palveluja työnantajan toimintamallien mukaisesti, erikseen sovitusti.

Palveluntarjoajan nimeämä asiakkuuspäällikkö toimii kaikissa tilaajan asiakkuuden hoitoon liittyvissä asioissa ilman erillistä laskutusta.

Asiakasorganisaatiolle nimetty asiakkuuspäällikkö tai hänen sijaisensa on työnantajan tavoitettavissa kaikissa yhteiseen toimintaan liittyvissä asioissa virka-aikana. kahden arkipäivän kuluessa. Asiakkuuspäällikön työ sisältyy palvelun hintaan.

Kuntien on tullut ilmoittaa sitovasti yhteiskilpailutukseen osallistumisistaan 30.8.2022 mennessä, jotta hankintalain mukaisia määräaikoja pystytään noudattamaan ja toiminta voidaan siirtää uudelle toimijalle 1.1.2023 lukien. Jos kunta päättää osallistua yhteiskilpailutukseen, kunta ei voi myöhemmin vetäytyä hankintamenettelystä ilman Hankintalaissa mainittua todellista ja perusteltua syytä (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016 125 §).

Työterveyshuoltopalvelujen suoraosto ilman kilpailutusta ei ole kunnille mahdollista. Työterveyshuollon kustannukset olivat vuosina 2019 – 2021 Polvijärvellä noin 43 000 - 51 000 euroa vuodessa.

Yhteiskilpailutukseen osallistumisen etuna on tässä muutosvaiheessa hyödynnettävä Siun työterveyden nykyisten työnantaja-asiakkaiden yhteisesti muodostama näkemys vaikuttavista henkilöstön työkykyä ja työterveyttä edistävästä työterveyspalveluista. Vaihtoehtona yhteiskilpailutukseen osallistumiselle on, että Polvijärven kunta kilpailuttaa työterveyshuollon palvelut itsenäisesti, mikä olisi aikataulullisestikin haasteellinen vaihtoehto kunnalle ja täten käytännössä poissuljettu vaihtoehto. Polvijärven kunnan alueella ei ole myöskään nykyisin markkinoilla toimivan työterveyshuollon palveluntuottajan toimipistettä. Oman kilpailutuksen lopputulemana kunnan henkilöstön työterveyshuollon toimipistettä ei todennäköisesti tulisi kunnan alueelle, vaikka toimipisteen sijainti nimenomaisesti Polvijärven kunnan alueella koettaisiin oleelliseksi asiaksi kunnalle. Kunnan henkilöstöä asuu Polvijärven lisäksi mm.

Joensuussa ja Liperissä, jolloin suurella osalla henkilöstöä luontainen asioiden suunta on muutoinkin yleisesti Joensuuhun, Outokumpuun tai Liperiin.

Liitteenä ovat markkinavuoropuhelun ja lausuntokierroksen jälkeen valmistuneet työterveyshuollon laatukriteerit yhteiskilpailutusta varten. Siun sote on julkaissut hankintailmoituksen 31.8.2022.

Yhteiskilpailutuksesta huolimatta kukin työnantaja-asiakas tekee itsenäisesti erikseen päätöksen työterveyshuoltopalvelujen hankinnasta sekä palvelusopimuksen yhteiskilpailutuksessa valitun palveluntuottajan kanssa. Palvelusopimuksen kesto on lähtökohtaisesti neljä vuotta.

Työterveyshuoltopalvelut ja niiden hankinta on luonteeltaan asia, joka on käsiteltävä yhteistoiminnassa henkilöstön edustajien kanssa. Asia on käsitelty kunnan yhteistoimintaelimessä 5.9.2022 ennen kunnanhallituksen kokousta.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että Polvijärven kunta osallistuu työterveyshuoltopalvelujen yhteiskilpailutukseen oman henkilöstönsä työterveyshuoltopalvelujen osalta.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Jorma Tanskanen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 19:53.